

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.

1903 Budapest, Pf.: 314/15.

Telefon: (06-1) 443-5573, Telefax: (06-1) 443-5733

BM telefon: 33-104, 33-140, BM telefax: 33-133

E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000/105/89/12/2011. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva **Dr. D. P** budapesti lakos által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 251/2011. (VIII. 31.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elmulasztása kapcsán előterjesztett panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdésére, valamint a 109. § (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz (1539 Budapest, Pf.: 632.) is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326. § (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Dr. D. P budapesti lakos (a továbbiakban: Panaszos) 2010. november 17-én a Budapesti Rendőr-főkapitányság (BRFK) V. kerületi Rendőrkapitányságon terjesztette elő „büntető feljelentés” elnevezésű beadványát, amelyben az alábbiakat adta elő.

A Panaszos egy internetes közösségi portálon szerzett tudomást arról, hogy 2010. november 16-án 18:00 órakor politikai rendezvényt tartanak a Kossuth tér mellett álló Károlyi Mihály szobornál. A Panaszos Károlyi Mihály nagy tisztelője, a hazai politika egyik kiemelkedő alakjának tartja, ezért kötelességének érezte, hogy a meghirdetett rendezvényre elmenjen, és egy szál virágot helyezzen el a szobornál.

A helyszínre érkezve, 18:00 óra előtt néhány perccel „döbbenet” észlelte, hogy a rendezvényt „egy szélsőséges nézeteket valló új nyilas csőcselék” szervezte, amelynek tagjai meggyalázták Károlyi Mihály emlékét és köztéri szobrát oly módon, hogy egy fekete lepellel borították le a szobrot, majd később egy kipát raktak a fejére, valamint egy rágalmozó táblát is akasztottak a nyakába. A Panaszos a történetek láttán a szoborhoz lépett, és eltávolította róla a „meggyalázás” eszközeit, majd a szobor talapzatán megpróbálta elhelyezni a magával vitt egy szál vörös rózsát. „Kulturált hangon” kérte a jelenlévő „neonáci új-nyilas brigantikát”, hogy hagyjanak fel jogsértő cselekményeikkel, amelyekkel véleménye szerint többek között a kegyeletsértés és a közösség elleni izgatás törvényi tényállását is megvalósították. A tömeg azonban nem hagyott fel jogellenes magatartásával, sőt többen a Panaszosra támadtak, majd fizikai erőszakot alkalmazva, a karjait hátracsavarva elrángatták a szobor közeléből, miközben többen is lökdösték, szidalmazták, és fenyegették.

A Panaszos „furcsának, döbbenetesnek és kétségbeejtőnek” tartotta, hogy a rendezvény biztosítására kirendelt rendőrök a történeteket „némán” végignézték, és nem nyújtottak neki segítséget, nem avatkoztak közbe annak ellenére sem, hogy erre több alkalommal is kérte őket.

Néhány perc elteltével a feldühödött tömeg „visszavonult és felhagyott” a Panaszos lökdösésével és fenyegetésével. Ekkor a Panaszos odalépett az egyik – rangidősnek tűnő – rendőrhöz, és „kérdőre, illetve felelősségre vont”, hogy miért nem nyújtottak neki segítséget, illetőleg miért nem védték őt meg a „feldühödött tömeggel szemben”. A rendőr a Panaszosnak először nem válaszolt, majd azt mondta, hogy a Panaszos bántalmazói a „tüntetés rendezői” voltak, és a Panaszos csak azt kapta tőlük, amit megérdemelt.

Ezek után a rendőr felszólította a Panaszost, hogy adja át az iratait, amelyekből kollégáival feljegyezték az adatait, de a Panaszos „bántalmazóit és fenyegetőit” nem igazoltatták.

A panasz alapján megállapítható, hogy a Panaszos a rendőri intézkedés, illetőleg intézkedések elmaradását kifogásolta.

II.

A Panaszos – a BRFK felhívása alapján – 2011. január 5-én kelt nyilatkozatban kérte, hogy panaszát a Panasztestület vizsgálja ki.

A Panasztestület a rendelkezésére bocsátott dokumentumokat megvizsgálta és 2011. augusztus 31-én, a 251/2011. (VIII. 31.) számú állásfoglalásában megállapította, hogy a panaszolt intézkedések érintették a Panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. §-ának (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvéből levezethető tisztességes eljáráshoz és az 54. § (1) bekezdése szerinti emberi méltósághoz fűződő jogát.

A Panasztestület megállapította továbbá, hogy: *„(...) a rendőrség megsértette azt a pozitív kötelezettségét, hogy a számára jogszabályokban előírt intézkedések foganatosításával biztosítsa a panaszos számára a fizikai integritását sértő magatartások elleni fellépés lehetőségét. Emiatt a rendőrség mulasztásának következtében sérült a panaszosnak a tisztességes eljáráshoz fűződő joga és a fizikai integritáshoz fűződő alapvető joga is.”*

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján a Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően – súlyos alapjogsérelem esetén – a panaszt az országos rendőrfőkapitány bírálja el.

III.

A rendelkezésre álló bizonyítási eszközökből (*panasz, 01050/517046/2010/ id. számú jelentés, 01000-612970/2010. id. számú átirat, 01050/520152/2010/ id. számú jelentés, a BRFK Hivatal 01000-105-1384/2/2010. P. számú átirata kapcsán készült, szám nélkül ellátott parancsnoki kivizsgálás, 01000-105-4/3/2011. P. számú feljegyzés, 01000-2494/2011. id. számú parancsnoki kivizsgálás, 01000/613085/2010. id. számú átirat, az ORFK GF KM GEI ITO által rendelkezésre bocsátott 2 db DVD lemez*) az alábbi tényállást állapítottam meg.

2010. november 16-án 18:00 órai kezdettel a Jobbik Magyarországért Mozgalom Párt, Horthy Miklós Budapestre történő bevonulásának 91. évfordulója alkalmából rendezvényt hirdetett meg a Budapest, V. kerület Kossuth téren található Károlyi Mihály szobornál. A Panaszos megjelent a rendezvényen, majd azt észlelte, hogy a rendezvény résztvevői egy lepellel letakarták a szobrot, majd később egy kipát (az ortodox zsidó férfiak által hordott kis fejtakaró, sapka) helyeztek el a fején, illetve egy „Én felelek Trianonért!” feliratú táblát akasztottak a nyakába. A Panaszos 17:51 órakor odalépett a szoborhoz és eltávolította a szoborra helyezett „tárgyakat”, majd egy szál vörös rózsát akart elhelyezni a szobornál. Mindeközben kérte a jelenlévőktől, hogy hagyjanak fel cselekményeikkel és ne gyalázzák meg Károlyi Mihály emlékét. Erre a több száz főből álló tömeg szidalmazása és fenyegetése, valamint némi lökdösődés mellett a Panaszost a rendezvény rendezői testi épségének megóvása érdekében a karjánál fogva kikísérték a tömegből.

A rendezvény rendőri biztosítását a BRFK állománya hajtotta végre. A rendőri biztosítási helyszíni parancsnokának helyettese, dr. O. P. r. főhadnagy – a dulakodásról értesülve – utasította M. I. r. főhadnagy szakaszparancsnokot, hogy az eset kapcsán kezdeményezzen rendőri intézkedést. Az utasított r. főhadnagy járőrtársával S. A. r. őrmesterrel együtt a feladat végrehajtása felé indult, majd a rendezvény szélén – a szobor mögötti területen – megjelent 5-6 fő rendezvényt biztosító személy, akik a karjánál fogva vezették a Panaszost. A rendezők a rendőröknek elmondták, hogy a Panaszos megzavarta a rendezvényüket, ezért őt onnan, hogy ne essen bántódása, eltávolították. Ezek után a rendőrök

meghallgatták a Panaszost az atrocitásokról, kérték, hogy írja le inzultálóit, esetlegesen mutassa meg őket. Nyilatkoztatták továbbá arról is, hogy igényel-e orvosi ellátást. A Panaszos csupán általános személyleírást tudott adni inzultálóiról, illetőleg a nagy létszámú jelenlévő személy miatt megmutatni őket nem tudta, továbbá orvosi ellátást nem igényelt. Mindeközben a tömeg a Panaszossal szembeni ellenszenvét indulatos verbális kommunikációban nyilvánította ki, ezért az intézkedő rendőrök úgy ítélték meg, hogy azonnali rendőri intézkedés végrehajtása válik szükségessé. A Panaszos testi épsége és biztonsága érdekében biztonsági intézkedést alkalmaztak vele szemben 18:00 órai kezdettel. Ezen intézkedés keretei között elkísérték a rendezvény helyszínének közelében parkoló gépkocsijához (Budapest, V. kerület Falk Miksa u. 14. szám előtt), ahol igazoltatásának végrehajtására került sor. Felhívták a Panaszos figyelmét, hogy testi épségének megóvása érdekében tartózkodjon a rendezvény további látogatásától, majd 18:15 órakor szabadon bocsátották.

IV.

A gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (a továbbiakban: Gytv.) 11. §-a:

(1) A rendezvény rendjének biztosításáról a szervező gondoskodik.

(2) A rendőrség és más arra illetékes szerv a rendezvény rendjének biztosításában a szervező kérésére közreműködik, a rendezvényt megzavaró személyek eltávolításáról intézkedik.

Rtv. 13. § (1) bekezdése:

A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

Rtv. 29. § (1) bekezdése:

A rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

Rtv. 37. § a) pontja:

A rendőr az önvészélyes állapot vagy a személyeket, illetőleg az anyagi javakat közvetlenül fenyegető veszélyhelyzet megszüntetése érdekében

a) megteszi a veszélyhelyzet elhárításához, megszüntetéséhez haladéktalanul szükséges, a feladatkörébe tartozó intézkedéseket.

A rendelkezésre álló okirati bizonyítási eszközökből megállapítható, hogy a rendezvényt biztosító – a panasz kapcsán érintett – rendőrök felállítási helye (járórkörzete) a szobortól nagy távolságra volt kijelölve, az adott körülmények (nagy létszámú tömeg) miatt nem láttak rá a szobor közvetlen környezetére, ezek alapján rendőri intézkedésre okot adó körülményt nem észleltek. Ezen megállapítást támasztják alá a rendelkezésre álló – a Rendőrség által rögzített – képfelvételek is, mely felvételeken a panasszal kapcsolatos esemény nem tapasztalható.

A rendezvény rendjének fenntartásáért a Gytv. 11. § (1) bekezdése alapján elsődlegesen a szervező a felelős, ezen kötelezettségének az általa alkalmazott biztonsági emberek (rendezők) útján eleget is tett. Az említett jogszabály (2) bekezdése lehetőséget biztosít a szervezők részére, hogy a rendezvényt megzavaró személyek eltávolítása felől intézkedjenek.

A vizsgált esetben a Panaszos magatartásával megzavarta a rendezvényt, ezért őt a rendezők pár másodperc leforgása alatt indokoltan eltávolították a helyszínről, úgy, hogy őt a karjánál fogva a rendezvény széléhez – a szobortól kb. 8-10 méterre – kísérték. A rendezvény rendőri biztosításának, helyszíni parancsnokának helyettese a tömeg magatartása, illetőleg a szolgálati rádión értesültek alapján adott utasítást M. I. r. főhadnagynak és S. A. r. őrmesternek intézkedésre. Az utasított rendőröknek az idő rövidege miatt nem volt lehetőségük arra, hogy a történések folyamatába olyan módon avatkozzanak be, hogy a Panaszos és a rendezők közötti nézeteltérést megelőzzék, megakadályozzák, továbbá a Panaszost, valamint az őt inzultáló személyeket a tömegbe behatolva szétválasszák.

Az intézkedésre utasított rendőrök felvették a kapcsolatot a Panaszossal, akit meghallgattak a történetekkel kapcsolatosan. A rendőrök az Rtv. 13. § (1) bekezdésében rögzített intézkedési kötelezettségből adódóan megkezdték a tanúk felkutatását, illetőleg a feltételezett elkövetők elfogása érdekében az adatgyűjtést. A rendezvényen részt vevők nagy létszáma és a helyszínen kialakult felfokozott negatív hangulat miatt az eset kapcsán érdemi tanút felkutatni nem tudtak, továbbá a Panaszos által adott pontatlan (átlagos) személyleírás miatt a feltételezett elkövetők felkutatása is meghiúsult.

A Panaszos panaszában az őt ért atrocitással összefüggő rendőri intézkedések elmaradását kifogásolta, a vele szemben ezt követően foganatosított rendőri intézkedés ellen panaszt nem emelt, ezért annak érdemi vizsgálatát mellőztem.

Álláspontom szerint az intézkedésben résztvevő rendőrök (a rendőri biztosítás helyszíni parancsnoka, a szakaszparancsok és járőrtársa) az Rtv. 13. § (1) bekezdésében rögzített intézkedési kötelezettségüket maradéktalanul végrehajtották, ezek alapján a rendőri intézkedés elmaradása kapcsán előterjesztett panaszt elutasítom.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

V.

A Panasztestületnek a jelen ügy kapcsán kialakított állásfoglalásában tett megállapításaival és az azokból levont következtetésekkel a határozat IV. részében kifejtett indokok szerint nem értek egyet.

Hatásköri és illetékességi szabályokat az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdése tartalmazza, miszerint „Akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.” és „A Testület a panaszt kilencven nap alatt vizsgálja meg. A Testület az állásfoglalását külső befolyástól mentesen alakítja ki. A Testület az állásfoglalását megküldi az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók számára. Az országos rendőrfőkapitány a panaszról az állásfoglalás

kézhezvételét követő harminc napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók határozatban eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.”

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) és 326. § (7) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 16. §-a, 29. § (1) bekezdése, 30. § f) pontja, 31. § (1) bekezdés a) pontja, 100. § (1) bekezdése, 109. § (1) és (3) bekezdései;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. Törvény 13. § (1) bekezdése, 29. § (1) bekezdése, 37. § a) pontja, 92. § (1) bekezdése, 93. § (1), (3) és (4) bekezdései, 93/A. § (6), (7) és (9) bekezdései;
- a Gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 11. § (1) és (2) bekezdése.

Budapest, 2011. december 05.

**Dr. Hatala József r. altábornagy sk.
országos rendőrfőkapitány**